

Peter Karpinský: Príbehy Kvet'a Herbára

Prečítaj si text a odpovedz na otázky

Môj herbár

Slovo herbár je odvodené od latinského herbarium a to je zas vytvorené zo slova herba, čo znamená bylina. Herbár je teda zbierka vysušených a vylisovaných rastlín, ktoré sú prilepené na listoch papiera. Na každom takomto papieri má byť napísané aj vedecké meno rastliny, údaje o lokalite, kde sa našla, dátum zberu a meno zberateľa.

V skorších časoch boli herbáre chápané len ako knihy o liečivých bylinách, no neskôr sa do nich dostali všakovaké kvety a rastliny. Spočiatku boli v herbároch kvietky len veľmi detailne nakreslené. Najstarší takýto kreslený herbár vraj pochádza z roku 1532 a vytvoril ho taliansky umelec a bylinkár Gherardo Cibo.

Od 17. storočia sa nám zachovali knihy herbárov s lisovanými a sušenými bylinami, ktoré boli prilepené na papier. Aby sa s takýmito papiermi dalo lepšie pracovať, aby sa mohli prekladať a rôzne zakladať, navrhol švédsky vedec Carl Linné, že každá rastlina bude prilepená na samostatnom hárku. Týmto spôsobom sa tvoria herbáre až dodnes.

Veľmi vzácne herbáre sa nachádzajú v múzeách po celom svete. Dokonca aj u nás, na Slovensku, máme cenný herbár z roku 1762, ktorý má zaujímavé meno – Botanoteka Fr. Kyprian a jeho autorom je mních Cyprián.

1. Doplň meno vedca, ktorý navrhol, aby každá rastlina bola prilepená na samostatnom hárku:

2. Doplň meno autora slovenského herbára z roku 1762:

3. Kedy vznikol najstarší známy kreslený herbár?

4. Prečo môžeme považovať herbáre za dôležité historické dokumenty?

Obsahujú záznamy o liečivých účinkoch rastlín.

Zachytávajú rastliny z rôznych období a lokalít.

Sú umeleckými dielami s krásnymi ilustráciami.

Umožňujú študovať staroveké pestovateľské techniky.

5. Urč vzory podčiarknutých slov.

v slovenskom herbári

vôňa rozmarínu

z čerstvej levandule

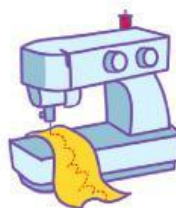
6. Podstatné mená priraď k vzorom.

pomaranč

dom

ujo

hokejista

7. Spoj slovo s jeho gramatickými kategóriami.

na samostatnom hárku

žen.r., pl., I.

vysušených rastlín

žen.r., pl., G.

s lisovanými bylinami

muž. r., pl., N.

údaje o lokalite

muž. r., sg., L.

8. Z čoho pochádza slovo herbár?

áno

nie

áno

nie

áno

nie

áno

nie